

CARLOS LIEVONEN

Isänmurha

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Suomen Kulttuurirahasto
Häme

Kiitän Suomen Kulttuurirahaston Hämeen rahastoa taloudellisesta tuesta.

Kiitän Maaritia, Sofiaa, Minna-Kerttua, Kaislaa ja Villeä.

Kiitos Institutum Romanum Finlandiae, ja erityisesti Ria,
jolta sain apua kieliiin liittyvässä epäselvyydessä.

Ja ennen kaikkea, kiitos isä.

© Carlos Lievonen ja Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

ISBN 978-951-1-50502-0

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2025

Isälle

Nuoruudessaan hänet tulee vallata kiihkeä intohimo totuutta kohtaan, kuin riivaus, ja päivin öin hänen tulee lakkaamatta ponnistella, pyrkiä tutustumaan parhaansa mukaan muinaisista tietäjistä maineikkaimpien sanoihin, ja tämän tehtyään hänen on arvioitava näitä oppimiansa asioita, koeteltava niitä hyvän aikaa ja tutkittava mitkä osuvat yhteen ilmiselvästi havaittavan todellisuuden kanssa ja mitkä eivät, ja tämän mukaan valikoida näistä yhtäältä uskottavat, toisaalta hyljättävät seikat. Toivon tutkielmani olevan suureksi hyödyksi yllä olevasta kuvauksesta itsensä tunnistaville henkilöille, joskin he ovat eittämättä harvassa; muille tämä kirja lienee yhtä joutava kuin kertomus jota sepitetään aasille.

— *Galenos, Peri dynameōn fysikōn*
(*"Luonnollisista kyvyistä"*)

Kattilantekijänsä kadulta muutti pois neljän hengen perhe, mutta uuteen kotiin Kapusiineilla saapui vain kolme. Äidistä tuli yön yli leski ja yksinhuoltaja – nopeasti, kuten tällaiset asiat usein tapahtuvat. Itkimme jonkin aikaa kaikki yhdessä ja sitten äiti itki yksin. Äiti itki eniten ja siskoni itki minua enemmän, mistä voi luonnollisesti päätellä minun, esikoisen ja perheen ainoan pojan, itkeneen isän kuolemaa kaikkein vähiten.

Miehen mahdollinen pahuus oli valjennut minulle vasta menehtymisen myötä, vaikka toisaalta on vaikea sanoa olinko koskaan pitänyt häntä erityisen *hyvänä* ihmisenä, onhan lapsen vaikea ymmärtää marttyyriuden mutkikasta ajatusta. Isä oli jotakin sellaista: kohtuullinen, lauhkea marttyyri, koska oli menehtynyt Espanjan ja sen pelastajan, *Generalísimo* – en voi olla nauramatta superlatiiville ”äärimmäisen, erittäin kenraali” – Francisco Francon, Jumalan ja Isänmaan *Caudillon* palveluksessa. En koskaan onnistunut ymmärtämään kansalliskaarti-laista hänen eläessään; en ymmärtänyt hänen eetostaan, hänen fasismiaan, varmaankin onnekseni. Uskoin tietenkin ymmärtäväni, sillä ihmisen tarvitsee nähdä vain toiset ihmiskasvot heijastaakseen niiden taakse mitä epätodennäköisimpiä oletuksia jostakin autenttisesta luonteesta

ja olemuksesta, mutta tuskinpa aidosti ymmärsin. Isän valokuva, sotilas hymyssä suin, pysyi äidin, mehevän leskeneläkkeen nostajan hyllyllä loppuun saakka, siis aina tämän kuolemaan, toisenkin heistä.

Maassamme ei koskaan tehty Nürnbergin oikeudenkäyntien kaltaista tilitystä tapahtuneesta. Olimme liian tottuneita painajaiseen, liian väsyneitä, Eichmanniakin kyllästyneempiä tilanteeseen, jonka annettiin lopulta vain kauhtua historian raanussa. Isä oli ollut virkafasisti, siitä ei päässyt mihinkään, mutta tuskin saisin enää koskaan tietää uskoiko hän aidosti palvelemaansa diktatuuriin; saattoiko hänen pahuutensa olla aidosti banaalia, pelkkää taloudellisten realiteettien vaatimaa osallistumista vakiintuneeseen järjestelmään. Oliko asialla toisaalta merkitystä? Oliko tylsämielinen tappaminen kiihkoilevaa murhaamista inhimillisempää? Olisin toki voinut kysyä äidiltäni oliko hänen miehensä ollut todellinen umpifasisti lihaan ja vereen vaiko ei, mutten koskaan kysynyt, enkä enää tiedä olisiko hänkään osannut vastata.

Rakastin tietty isääni, kuten isää rakastetaan, mutta osasin myös pelätä häntä, kuten isää pelätään. Muistin joutuneeni kerran piiloutumaan kokonaiseksi päiväksi rikottuani silkkaa uteliaisuuttani hänen kirjoituskoneestaan vieterin, joka piti äärielleen pingotettuna isän kiinni virassaan *Generalisimon* palveluksessa, koko perheen elannossa. En tiedä mitä isä olisi tehnyt jos olisi saanut minut raivonsa kuumimmalla hetkellä käsiinsä. Olisiko hän tappanut oman poikansa? Vaikea sanoa. Asuessamme vielä Málagan vuoriston maaseudulla pienessä kotikylässämme, jossa on vain kaksi toisiinsa kytkeytyvää tietä sekä tietenkin tie pois, minun lopulta useimmin

kulkemani tie tuossa pienessä kylässä, isän ensisijaisia tehtäviä oli ollut ampua vuoriston katveissa piileskeleviä tasavaltalaisissisejä. Isä oli ampunut republikaanisikoja kuin lännenelokuvien villit cowboyt ampuivat viljeljiä intiaaneja, kuin lahtari lahtaa eläimiä. Kuin luontodokumentissa, kaikkein epäluonnollisimmalta tuntuva kylmäverisyttä ihmisessä.

Ollessani ehkä kymmenen vuoden iässä muutimme Málagaan Kattilantekijänskadulle, jolle kääntyvää risteystä myöhemmin ylittäessämme äiti aina muistutti, että olimme asuneet tuolla, Kattilantekijänskadulla, viettäneet siellä ensimmäiset viikkomme Málagassa, muistutti jopa vuosikymmenien jälkeen, kun itselläni oli ajasta enää kovin hämyisiä muistikuvia. Ja samana päivänä kun isä menehtyi palveluksessa muutimme Kattilantekijänskadulta Kapusiineille asuntoon, johon myöhemmin viittasimme äidin kuolinpesänä. Muuttopäivänä perheenpään oli ollut määrä tulla auttamaan tavaroiden kantamisessa, luonnollisesti, mutta hän ei koskaan saapunut uuteen kotiinsa. Iltapäivällä saimme tiedon tapaturmasta, kolmesta luodista, joista yksi liittyi jollakin tapaa elintärkeään elimeen.

Hautajaisissa ylistettiin isän palvelusta diktaattorin ja kansakunnan hyväksi ja minä ymmärsin kenties puolet puheista. Ymmärsin sanoja ja ymmärsin niiden yhteyksiä toisiin sanoihin, lausumattomiinkin, mutta en kaikkia sanoja enkä läheskään kaikkia yhteyksiä. Virkkeet pakenivat lapsen ymmärrystä lukuisiin eri suuntiin: diskursseihin vapaudesta, isänmaasta, uskosta ja sankaruudesta aina ideologioihin ja fanatismiin. Isän kirstu peitettiin maan mustakotkaisella lipulla, kuin itse Pyhän Johanneksen suuri lintu olisi lentänyt yllämme ja langettanut

varjonsa isän kalmolle. Kotka katoaisi aikanaan lipuista, ainakin enimmäkseen, mutta kansalliskaartin vaakunan roomalainen *fascēs* pysyisi paikallaan. Oli ollut vaikea käsittää, että oma isäni makasi arkun sisällä, varjon alla pimeässä ja että hänen ruumiinsa oli läsnä kykenemättömänä näkemään hautajaisten koreutta ja kyynelten vuodatusta, kuulemaan sanaakaan siitä kaikesta imartelusta, jota häneen tuhlattiin. Eikä hän koskaan enää puhuisi, ajattelin yrittäessäni kuvitella miltä hänen äänensä oli kuulostanut. Muistin myös pohtineeni jo tuolloin pitkään ja vakavissani, oliko isällä kirstussaan silmät vielä auki vai oliko hän kenties sulkenut ne pimeältä.

Sotilaallisen seremonian päätyttyä miehet kantoivat lipun peittämää ruumisarkkua hautausmaalle ja minä kannoin mukana. Tunsin painon koko kehossani, mutta en voinut päästää irti tai lopettaa kivistävien lihasten jännittämistä, sillä pelkäsin poismenneen vajoavan päälleni koko painollaan, mikäli en jaksaisi kivun yli. Perille päästyämme pappi lausui pyhät sanansa ja minä, kuten arvata saattaa, ihmettelin lapsen viattomuudella miten hyvä Jumala oli saattanut antaa ylistetyn isäni kuolla. *Toisinaan Jumala sallii viattoman kuolla... Hän antoi sen tapahtua omalle pojalleen, joka oli taatusti viattomampi kuin yksikään teistä...*

Kuolleen isäni kantamisen jälkeen muuttolaatikot eivät enää painaneet. Olin nyt talon ainoa mies, joten tunsin velvollisuudekseni tehdä mahdollisimman suuren osan ruumiillisesta työstä. Leikki-ikäinen siskoni vain juoksi uusia portaita ylös alas minun ja äidin käyttäessä lihasvoimaa hallitummin, aikuisella tavalla. Myöhästynyt muutto oli saatava samana päivänä päätökseen, joten toimimme niin sanotun protestanttisen etiikan

mukaisesti porraskäytävän suuren katolisen ristin alla. Sisko oli sisään astuttuamme kysynyt, olimmeko muutamassa kirkkoon.

I

Muuttolaatikat odottivat vielä eteisessä, mutta huoneisto ei ollut enää tyhjä. Näytössä se oli loistanut jalopiirteisen valkoisena kuin temppeli, jonka suorat kulmat paljastuivat ainoastaan valon ja varjon synnyttämässä epäjatkuvuuksissa, mutta nyt omaan käyttööni siirtyneen tyhjyyden olivat valloittaneet likaiset laatikat ja menneen elämäni jumalattomat esineet. Kaaos on vain väliaikainen, mutta tila ei ole enää pyhä, ajattelin. Hyvä.

Avasin muutaman laatikon muistamatta mitä olin niihin pakannut. *Nebel des Krieges, The Fog of War*. Muistin ainoastaan, että olin käyttänyt turhankin paljon aikaa tavaroiden järjestämiseen. Olin ajatellut vaivannäön auttavan myöhemmin laatikoiden purkamisessa, mutta todellisuudessa olin vain tuhlannut kauniisti tunteja ja jäykistyneitä selkälihaksiani joutavuuksiin. Olin laittanut yhteen kaikki mukaan ottamani astiat, jotta voisin sanoa muuttomiehille – turhaan – laatikoiden olevan varovasti käsiteltäviä. Äiti oli kuoltuaan jättänyt jälkeensä aivan kauhistuttavan määrän astioita, joista osan toin mukanani, osan vein siskolleni ja loput, joita sisko ei saanut mahtumaan runsasiin mutta jo valmiiksi kyläisiin keittiönkaappeihinsa, vein vastentahtoisesti kierätykseen. Ja niin joku söi nyt jossakin vainaan astioista

lounasta pitääkseen itsensä hengissä. Mikään ei muuttuisi maailmassa, ajattelin, vaikka joka ikinen pakkaamani lautanen ja juomalasi löytyisi sirpaleina laatikon pohjalta.

Muuttoauto oli lähtenyt matkaan varhain aamulla ja minä tullut omalla autollani perästä. Henkilöauto oli ollut ääriään myöten täynnä, mutta vaimeaääninen radio oli ollut ainoa asia, joka onnistui pitkän matkan aikana muodostamaan sanoja. Ennen lähtöä entinen kumppanini ja poikani äiti oli torunut minua kuin lasta muuttofirman palkkaamisesta. Hyvä ihminen, sanoin, ymmärätkö että Barcelonaan on lähes tuhat kilometriä? Hänen mielestään minun olisi pitänyt kuljettaa tavarat itse, sillä mitä muutakaan minulla oli kuin aikaa? Ja mitä jos en viihtyisikään uudessa asunnossa, hän manasi. Hän uskoi – toivoi – että saattaisin vielä palata lähemmäs häntä ja siskoni perhettä etelässä, että saattaisin kuljettaa usean peräkontillisen tavaraa niemimaan halki vain hieroakseni perille saavuttuani leukaa ja päättääkseni kääntyä sittenkin tavaroineni takaisin. Hänestä olin liian vanha muuttamaan omilleni kaupunkiin, jossa en tuntenut ketään, mutta siinä missä hän pohjoiseurooppalaisena kaipasi mukaan espanjalaisiin perheläheisyyden perinteisiin, minä sain niiden luihini rupeutuneiden rakenteiden ravistelemisesta vain mielihyvää. Olimme kiistelleet hetken, kunnes nainen oli päättänyt antaa minun olla ja käyttää rahojani haluamallani tavalla. Joskus miehen, uskoiko hän synnytyksen myötä tulleen omaksikin vanhemmakseni, sillä huoli yhteisen lapsemme perinnöstä ajoi kauppakorkeakoulusta valmistuneen äidin puuttumaan jatkuvasti raha-asioihini. Hänen mielestään rahan ensisijainen tehtävä oli poikia lisää rahaa, mikä oli

perverssein ikinä kuulemani asia, vaikka olin Francon kuoltua työskennellyt vuosia eräässä Málagan ensimmäisistä pornokaupoista, jossa oli ruumiillistunut ja moneen kertaan purkautunut koko 70-luvun lopun vapaus ja sen valloilleen päästämän ylettömän libertinismin ilmapiiri.

Kaikki tapahtui äärimmäisen nopeasti kun viimein saavuimme muuttajien kanssa Barcelonaan uuden kotini edustalle. Avasin oven, ja minun vielä ihmetellessäni vierasta tilaa muuttomiehet alkoivat kantaa nopeana virtana sisälle laatikoita toisensa perään vahvat kehot työnnäkuvaansa tottuneina, kasvot siihen kyllästyneinä. Ehdin itse kantaa sisään vain muutaman kassillisen vaatteita oman autoni takapenkeiltä, kun pakettiauto oli jo tyhjä ja asunto täysi. Muuttomiehet poistuivat, loppusumma laskutettaisiin erikseen. Oman auton takakonttiin jäi vielä jokunen laatikko ja pussukka, mutta päätin tuoda ne itse ylös myöhemmin, enkä sanonut niistä mitään. Vietin illan nojatuolissa keskellä pahvia ja sekasortoa kuin jotakin odottaen, enkä jaksanut edes kytkeä televisiota ennen iltamyöhää, kun väsymys antoi viimein tilaa tylsyydelle ja jotakin oli pakko alkaa tehdä.

Äidin vanhan asunnon myyminen oli totisesti ollut vaikeaa. Ostajien löytämisessä oli tietenkin aina oma työnsä, mutta vaikeinta oli ollut luopua tilasta, joka kehysti yhtäältä oman nuoruuteni merkittävimpiä tapahtumia ja toisaalta äidin yksinäistä elämää vielä vuosikymmeniä lastensa pois muuttamisen jälkeen. Äiti oli käyttänyt koko loppuikänsä kolmea huonetta kuin olisi kyennyt viettämään aikaa niissä kaikissa muutenkin kuin siivoten, kuin olisimme kaikki edelleen asuneet saman katon alla. Suuri olohuone ja ruokailutila oli aina meitä varten

valmiina, valtava ruokapöytä katettuna ja pienempi olohuone pesäpaikkana, lämmitettynä tai tuuletettuna vuodenajasta riippuen, ei vielä kuolinpesänä.

Omassa käytössäni kolmiosta oli tullut heti aavemainen, ja se oli tuntunut loppuun asti kuolinpesältä. Asunnon suuri olohuone toimi pitkään tyhjänä pölynkeruualustana, jonka sadon korjasin viikoittain imurin tyhjässä tilassa kaikuvaan huutoon. Kun lopulta hankin huoneeseen kalusteita ja siirryin television mukana siihen pienestä makuukamarista, oli tuoreeltaan hylkäämäni tilan vuorostaan aika toimia kummitushuoneena. Talo teki tyhjyydestä ja yksinäisyydestä aritmetiikkaa: läsnäoloni yhdessä huoneessa jätti kaksi huonetta plus keittiön ja kylpyhuoneen väistämättä tyhjilleen. Suuremmalla makuuhuoneella sentään oli nimenmukainen toimintonsa, mutta kolmannella huoneella ei kategorisesti katsoen ollut mitään syytä olla olemassa. Uudessa yksiössä läsnäoloni sentään määritti koko asuintilan merkityksen.

Olin saanut tyhjennettyä vasta kolme laatikkoa, kun kiinnitin huomiota ikkunan toisella puolen vallitsevaan pimeyteen. Elefanttitautiseksi epämuodostunut musta roskapussi oli jo täynnä, mutta pöydällä odotti taas vähintään seitsemän esinettä, joiden mukaan ottamiselle ei ollut löydettävissä järkipäistä selitystä. Olin mielestäni aina yrittänyt etäännyä mahdollisimman paljon minua ympäröivän maailmanraunion materialismista, mutta jouduttuani muuton ajaksi kasvotusten kaiken omistamani kanssa, oli minunkin aika myöntää eläväni muiden tavoin pitkälti tavarankautta ja tavaraa varuten. Muuta olemisen muotoa tuskin enää oli olemassa. Asia kuulostaa itsestäänselvyydeltä, mutta siitä on hyvä muistuttaa itseään: kaikkea on liikaa, halpahalleissa ja

varastoissa ympäri maailman, kaatopaikoilla ja kodeissa jotka eroavat yhä vähemmän kaatopaikoista, on liikaa jälkiä olemassaolostamme. Ja yhä väitetään tavaran palvonnan, niin kutsutun materialismin olevan ongelma, vaikka tuskin kukaan on vuosikymmeniin palvonut yhtäkään esinettään ostohetkeä pidempään.

Ensin yritin löytää kaikelle omistamalleni sopivan paikan, mutta lopulta jouduin vain kätkemään pahaisia tavaroita ajattelematta erityisemmin, minne olin niitä laittamassa tai milloin, jos koskaan, palaisin niiden luo. Huoneen lattia kohoili edelleen epätasaisesti pahvilaa-tikkoina kuin kaupunkimaiseman taivaanraja, joka on hukkumassa omaan jätteeseensä. Ihmiskunnan historian suurin insinööritaidon näyte lienee kykymme saada tila näyttämään tyhjältä, vaikka se todellisuudessa kuhi-see roskaa. Kaapit, hyllyt ja vetolaatikat huusivat hiljaa tuskaansa kun kätkin niihin syyllisyyttäni, osallisuuttani maailman mielettömyyteen. Ja uusi patja otti sāngyllā edelleen pitkää ensihenkäystään kuin sukellusennätystä tekemästä nouseva Lasarus.

Sytytin eteisen kattolampun ja hetken etsittyäni löysin petivaatteisiin käärimäni teekannun, johon ryhdyin valmistamaan marokkolaisena tuntemaani juomaa kuivatusta mintusta ja kiinalaisesta ruutiteestä. Harmittelin, etten ollut saapuessani etsinyt käsiini edes tuoretta minttua. Tulevaisuudessa olisi taas löydettävä oikea paikka sen ostamiseen, sillä hinnat vaihtelivat ainakin Málagaassa päätähuimaavasti kauppahallin rikkaruohoina jaettavista kaupanpäällisistä aina supermarkettien huolella muoviin pakattuihin pieniin ja kalliisiin hyppysellisiin. Turvallisin vaihtoehto oli aina halal-puoti, sillä niissä minttu kävi kaupaksi eikä koskaan ollut sitä pohjoiseurooppalaista

varianttia (uskoakseni mentha piperita), jota pikku-porvarit käyttävät koristellakseen jälkiruokiaan, koska ovat nähneet kuuluisan ulkomaalaisen kokin tekevän niin televisiossa. Join teeni sokerilla, kuten asiaan kuuluu, ruudun ääressä leväten. Selasin ohjelmatarjontaa reilun varttitunnin ennen kuin jouduin luovuttamaan ja palaamaan kirkon kolmannelletoista kanavalle, joka suolsi iltaisin röykkiöittäin vanhoja lännenelokuvia sekä muuta täyspitkää, lisenssiltään halpaa ja arvomaailmaltaan mustavalkofilmin takuulla konservatiivista ohjelmaa. Asunto oli nyt puoliksi purettuine laatikoineen alkuasetelmaakin kaoottisemmassa korkean entropian tilassa, mutta lupaus valmiudesta ja sen eteen työskentelystä tuntui ainakin hengähdystauon ajan yllättävän miellyttävältä.

Hollywoodin sankareiden ryhdyttyä ratsastamaan kohti auringonlaskua käänsin katseeni ruudulta ikkunan suuntaan. Harkitsin hetken ruokakaupan, sitten ravintolan etsimistä, mutta ajatuskin suuntaa vailla hoi-pertelemisesta tuntui liian uuvuttavalta. Tarkastin mitä olin heittänyt viime hetkillä keittiönkaapeistani mukaan muovipussiin ja huomasin ilokseni muistaneeni oikein: mukana oli muutama paketti pikanuudeleita, joita olin taannoin syönyt jonkin aikaa lähes päivittäin. Pikanuudelit eivät edustaneet itselleni halpaa opiskelijaruokaa kuten muille laadusta ja tasokkuudesta perustaville, vaan vaikuttavan elintarvikesuunnittelutaidon mahdollistamaa helppoa ratkaisua jaksamattomuuden edessä. Omina opiskeluaikoinani syötiin ulkona halpoja päivän lounas-aterioita ja illalla tapaksia oluen kera – tapaksia, jotka olivat vielä tuolloin olleet ilmaisia kylkiäisiä. Nuoruuteni ruokakulttuuri, niin sanottu aito ruoka, oli tieten-

kin vähitellen kuolemassa, suurelta osin pikanuudeleiden ja samansukuisten innovaatioiden ansiosta, mutta todellisuuden murhaamiseen ei nähdäkseni voinut olla osallistumatta. Elettiin dystooppista unelmaa, jossa huonokin ruoka täytyi valmistaa itse itselleen, ja jossa epäterveellinen oli maukasta, suorastaan koukuttavaa tavalla, jolla aidosti maittava ruoka ei sitä koskaan ollut onnistunut olemaan. Natriumglutamaatin mausteinen tuoksu täytti nopeasti pienen keittiön ja äkkiä muistin, miten olimme poikani kanssa käyneet pian vuosituhannen vaihteen jälkeen ensimmäistä kertaa japanilaisessa ravintolassa, miten raa'an kalan syöminen oli tuntunut eksoottiselta, miten olin yhdessä illassa opetellut käyttämään syömapuikkoja. Kielistä kiinnostunut seuralaiseni oli selittänyt, että lukeakseen sanomalehteä japanin tai kiinan kielen opiskelijan on tunnettava vähintään kaksituhatta erilaista kirjoitusmerkkiä.

Syötyäni höyryävän annoksen vilkaisin jälleen puhelinta nähdäkseni vain, ettei poika ollut vielääkään yrittänyt ottaa yhteyttä. Hän aikoi soittaa muuton jälkeen, mutta yhteydenpidon suhteen olin jo oppinut olemaan yllättymättä hänen rikkomistaan lupauksista. Sitten astioita pestessäni havahduin mahdollisuuteen, että hän oli yrittänyt soittaa tietokoneella, nyt kun laitteet suorittivat toistensa funktioita ristiin rastiin, enkä käsittänyt mihin niin monia laitteita enää tarvittiin. Uudessa kodissa ei ollut vielä verkkoyhteyttä, joten ehkä minua odottaisikin aamulla liuta viestejä, kun pääsisin ulos internetin ääreen. Niin, ehkä. Yritin ensin ottaa asian kevyesti, sitten vain suuttuen, mutta lopulta minun oli antauduttava surulle, joka värisytti silmien taustaa ja sai ajan kulkemaan entistä hitaammin. Hetken jouduin

todella miettimään, olinko aamulla muistanut ottaa masennuslääkkeet, kunnes mietin pitäisikö lääkkeistä taas luopua kokonaan. En ainakaan olisi millään jaksanut varata aikaa reseptin uusimista varten. Koko terveydenhoito oli aikoja sitten muuttunut turhanpäiväiseksi teatteriksi: tiesin mitä vierailun aikana tapahtuisi, tiesin mitä tarvitsin ja tiesin mitä lääkäri määräisi, joten hänen osallisuutensa kahdenväliseen kanssakäymisemme oli täysin turhaa. Otin aamuisin kuusi pilleriä: yhden masennuslääkkeen, kaksi niveltulehdusta lievittävää lääkettä, yhden veren virtsahappopitoisuutta tasapainottavan lääkkeen, yhden osteoporoosia ehkäisevän lääkkeen ja yhden verenpainelääkkeen. Sinnittelin elottomien tukirakenteiden ansiosta. Kehoni oli säällittävä, hyljalleen sammaltuva raunio, eikä tulevaisuuden näkymä ollut osaltani kovinkaan suotuisa. Joitakin kuukausia sitten – vai oliko siitä jo yli vuosi? – jouduttuani kaikesta tämän lisäksi antibioottikuurille, farmaseutti suosittelee kokeilemaan probiootteja kuurin päätteeksi. Nainen edessäni oli ollut aivan tosissaan, ja hän oli tietenkin ollut oikeassa, mutta minä en voinut olla nauramatta kehämäisyyden absurdiudelle. Seitsemän pilleriä, kahdeksan; antibiootteja ja sitten probiootteja. Voisin tyydyttää päivittäisen kaloritarpeeni pelkästään lääkkeillä. Absurdia oli myös, että mikäli päättäisin lopettaa masennuslääkityksen, joutuisin taas huolehtimaan vähennyskuurista kuin edesmenneen läheisen kuolevasta koirasta. Ei ole mitään masentavampaa kuin ottaa lääkettä vain voidakseen lopettaa sen ottaminen, jatkaa lääkekuuria alas loivaa mäkeä ennen kuin voi aidosti lopettaa tai pitää edes taukoa. Ei ole mitään masentavampaa kuin hallinnan menettäminen omasta ruumiista ja mielestä.

Toisesta voinee joksikin aikaa luopua, mutta mitä jää jäljelle, jos tulee molempien hylkäämäksi? Pidin lääkepakkausta kädessäni ja yritin kovalla päälläni ja sen ajatuksilla kovasti muistaa mitä olin tehnyt aamulla. Samaa kuin aina ennenkin, tuumin, mutta en millään saanut mieleeni olinko jo ottanut lääkkeit, vanha kallo ei suostunut enää yhteistyöhön.

Ilta oli ollut hiljainen, mutta vasta yön koitettua talo ilmiantoi todellisen äänettömyytensä. Naapurista ei kuulunut mautonta popmusiikkia kuin lobotomian lieveääniä, ei pakonomaista huonekalujen siirtelyä kivilattiaa vasten, ei lapsia eikä aikuisia lapsia. Olin herännyt samana aamuna Málagassa jo ennen kuutta, kun joku oli päättänyt alkaa huutaa ulkona suoraa kurkkua. Ennen olin aina nukkunut sikeästi, usein liikaakin ja pommiin useamman kerran, mutta vanhuus vaikutti jo unenlaatuunkin, joten heräsin vuosi vuodelta aikaisemmin, kuin kehoni yrittäisi rutistaa kaiken irti viimeistä myöten vaikka silmät ajettuneina ennen elämän vääjäämätöntä päättymistä. Nukkumaan menin vasta yön pikkutunneilla, mikä teki yhdessä aikaisten herätysten kanssa unestani pikemmin unettomuutta.

Kuuntelin uuden kotini yötä kuin sillä olisi minulle monen vuoden edestä kuiskattavaa. Hiljaisuus kietoutui ympärilleni kuin peitto, ja päivän aikana tekemäni työ paisutti pimeyden aina luomien takaiseen maailmaani asti, jossa jokin vielä hymyili kaiken uutuuden viehätyksestä. Nukahdin nopeasti, mutta en saanut lepoa, unettomuus lymysi uupumuksen alla. Rakennuksessa oli hiljaista, mutta ulkoinen rauha ei onnistunut takamaan sisäistä tyyneyttä, kun ensimmäinen yö uudessa

asunnossa ryhtyi manaamaan menneisyyden henkiä turmelemaan uneni. Heräsin keskellä yötä hien peitossa, ja yritettyäni jonkin aikaa nukahtaa koin välttämättömäksi käydä suihkussa ja vaihtaa lakanat. Urakan jälkeen en saanut enää unta – joskin näin painajaista ilmastointilaitteen ostamisesta – joten sytytin jälleen valot ja palasin television ääreen muuton sekamelskan keskelle. Kello oli vasta kaksi ja televisiossa näytti aamuyöllä samalta kuin Málagasta katsottuna. Häkellyttävän profaani ohjelmisto oli minulle tuttua, ei-kenellekään suunnattu seläntakainen viihde, tai sen puute. Vain harvoin löytyi jokin siedettävä elokuva. Eräällä kanavalla näytettiin trilogian toista osaa vailla merkkiäkään siitä, että edellisenä päivänä olisi näytetty ensimmäinen osa tai että sarja oltaisiin aikeissa saattaa tulevina päivinä päätökseen. Kellertävä kattovalo tuntui yön pimeässä television välähtelevää sinivaloa heikommalta, ja muistin vielä seuraavana aamuna ihmetelleeni ikkunasta näkyvän naapuritalon täydellistä pimeyttä. Kadultakaan ei kuulunut kuin keskiyön jälkeinen hiljaisuus, mikä oli edellisellä asuinalueellani osoittautunut mahdottomuudeksi, kuin tähtitaivas kaupungin yllä. Kun viimein pakotin itseni takaisin sänkyyn, heräilin useaan kertaan levottoman metronomin tahdissa hikisenä ja lähes poikkeuksetta tuntematonta ympäristöäni ihmetellen. Suu oli aina kuiva ja virtsarakko täynnä: päättymätöntä sisällissotaansa käyvä aineenvaihdunnan ouroboros. Näin painajaisia läpi yön, kaikkea mahdollisimman banaalia, keskinkertaisia keskiluokan kauhuja, ja vasta kolmannen kylpyhuonekäynnin päätteeksi – eturauhasleikkaus maksoi itseään takaisin – huomasin todellakin olevani äärimmäisen väsynyt. Vaihdoin jälleen tyyntyliinaa ja jouduin

sulkemaan sälekaihtimet, sillä auringon kaleeri pilkisti jo Apopiksen peräaukosta – lisää käärmkeitä. Palattuani vaakatasoon ehdin harkita hereillä pysymistä vain hetken ennen kuin viimein upposin unen taivaansiniseen pohjaan.